

Національний науковий центр « Інститут землеробства
Національної академії аграрних наук України»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
ННЦ «Інститут землеробства НААН»
17.12.2019 р., протокол № 15
Директор ННЦ «ІЗ НААН»

В.Ф. Камінський

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ
ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ (PHD)
В НАЦІОНАЛЬНОМУ НАУКОВОМУ ЦЕНТРІ
«ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕРОБСТВА НААН»
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 201 «АГРОНОМІЯ»**

Метою зазначеного Положення є організація та підвищення якості освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (PhD) в Національному науковому центрі «Інститут землеробства НААН».

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів вищої освіти доктора філософії (PhD) в Національному науковому центрі «Інститут землеробства НААН» за спеціальністю 201 «Агрономія» (далі Положення) є складовою системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти і регулює організацію освітнього процесу підготовки доктора філософії (PhD) в Національному науковому центрі «Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України» (далі – ННЦ «ІЗ НААН»).

2. Положення визначає основні принципи, процедури та індикатори забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в ННЦ «ІЗ НААН», а також розподіл повноважень щодо забезпечення якості освіти між учасниками освітнього процесу, керівництвом освітньо-наукових програм, керівними органами Інституту, структурними підрозділами Інституту.

3. Положення спрямоване на забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в ННЦ «ІЗ НААН» відповідно до загальноновизнаних європейських та світових стандартів, формування культури якості в Інституті, запровадження та постійне удосконалення системи підготовки здобувачів ступеня доктора філософії (PhD). Положення також регулює питання залучення до процесів забезпечення якості в ННЦ «ІЗ НААН» як учасників освітнього процесу (здобувачі вищої освіти, наукові працівники, навчально-допоміжний персонал), так і інших зацікавлених осіб.

4. Нормативно-правовою базою організації освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (далі-здобувач) в ННЦ «ІЗ НААН» є: Конституція України, Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту», Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 та від 03.04.2019 р. № 283 «Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження національної

рамки кваліфікації», інші нормативно-правові акти з питань освіти, Статут Інституту, внутрішні інструкції, положення, якими регулюється робота та освітній процес в Інституті.

2. ФОРМИ НАВЧАННЯ

1. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі ННЦ «ІЗ НААН» здійснюється за:

- очною (денною, вечірньою);
- заочною формою.

Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки.

2. Очна (денна) - основна форма здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії з відривом від виробництва.

3. Очна (вечірня) - форма здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії без відриву від виробництва, але з наявністю відповідної кількості аудиторних годин переважно у вечірній час.

4. Заочна - форма здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії без відриву від виробництва, що передбачає екзаменаційну сесію, тривалість якої регламентована Законом України «Про відпустки». Організація освітнього процесу в міжсесійний період регламентується індивідуальними можливостями та здатністю здобувача вищої освіти самостійно опрацьовувати індивідуальний навчальний план.

На здобувачів вищої освіти, які навчаються за заочною формою, поширюються правила та обов'язки, що визначені чинним законодавством та Правилами внутрішнього розпорядку ННЦ «ІЗ НААН».

Обсяги загального запланованого часу на вивчення кожної дисципліни за очною і заочною формами навчання є однаковими.

Екзаменаційна сесія за заочною формою навчання - це частина навчального року, протягом якої здійснюються всі форми освітнього процесу, передбачені навчальним планом (лекції, практичні та екзамени).

Відповідно до Кодексу законів про працю № 322-УІІ (322а-08) від 10.12.1971 р. працівникам, які успішно навчаються без відриву від виробництва у закладах вищої освіти за заочною формою навчання, додаються додаткові оплачувані відпустки.

На сесію здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії заочної форми навчання прибувають згідно з графіком навчального процесу, одержавши довідку-виклик встановленого зразка. Довідка-виклик є підставою для падання додаткової оплачуваної відпустки.

Міжсесійний період за заочною формою навчання - це частина навчального року, протягом якої здійснюється робота здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії над засвоєнням навчального матеріалу як самостійно, так і під керівництвом наукового керівника.

Основною формою роботи здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії над засвоєнням навчального матеріалу є виконання самостійної роботи та індивідуальних завдань.

5. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії *за державним замовленням* здійснюється в аспірантурі **виключно** за *очною (денною, вечірньою)* формою навчання.

6. Поза аспірантурою (для осіб, які професійно проводять наукову і науково-технічну діяльність) - за основним місцем роботи.

3. АКАДЕМІЧНИЙ РЕГЛАМЕНТ АСПІРАНТУРИ

1. Зарахування на навчання до аспірантури ННЦ «ІЗ НААН» здійснюють на конкурсній основі відповідно до Правил прийому розроблених відповідно до законодавства України (Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р. № 1556-УП, Постанови Кабінету Міністрів України № 261 від 23 березня 2016 р. «Про затвердження порядку підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», Наказу Міністерства освіти і науки України № 1285 від 11 жовтня 2019 року «Умови прийому на навчання до вищих навчальних закладів України»).

2. Навчальний час визначається кількістю облікових одиниць, відведених для реалізування освітньо-наукової програми. Обліковими одиницями навчального часу є академічна година, кредит ЄКТС.

3. Академічна година - це мінімальна облікова одиниця навчального часу, тривалість якої становить, як правило, 45 хвилин.

4. Дві академічні години утворюють пару академічних годин. Навчальні заняття для аспірантів в ННЦ «ІЗ НААН» тривають дві академічні години згідно розкладу. У розкладі передбачено виконання наукової складової навчального плану аспіранта.

5. Графік освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії формують на навчальний рік з урахуванням перенесень робочих та вихідних днів, погоджують і затверджують у встановленому порядку та терміни.

6. Канікули надаються, як правило індивідуально, один раз на рік, згідно плану навчального процесу, за погодженням з науковим керівником та відділу аспірантури за наказом директора Інституту.

4. ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС

1. Освітній процес в ННЦ «ІЗ НААН» - це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що проводиться через систему науково-методичних і лекційних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

2. Мета освітнього процесу вищої освіти - підготовка конкурентоспроможних фахівців, забезпечення розвитку та набуття ними необхідних загальних та фахових компетентностей відповідно до рівнів Національної рамки кваліфікацій (далі - НРК), а також можливостей для особистісного розвитку.

3. Освітній процес базується на таких принципах:

- відкритості (освітній процес в ННЦ «ІЗ НААН» здійснюється відкрито для усіх зацікавлених сторін);

- доступності (відповідність змісту, характеру і обсягу матеріалу, який вивчається, можливостям і рівню підготовки здобувача вищої освіти);

- єдності і наступності освітнього процесу (забезпечення єдністю структури освіти та узгодженості ступенів і етапів навчально-виховного процесу);

- безперервності (реалізація концепції «Навчання впродовж усього життя» через організацію самостійного навчання і самоосвіти здобувачів вищої освіти з метою забезпечення високої якості життя);

- науковості (інтеграція навчання з наукою і практикою, професійна спрямованість освітнього процесу);

- гнучкості і прогностичності (забезпечення варіативності, саморегуляції та безперервного оновлення змісту вищої освіти, його адаптацію до вимог суспільства);

- гуманізму, демократизму та пріоритетність загальнолюдських духовних цінностей (орієнтування на зміцнення єдності людини, народу і держави);

- національної спрямованості (забезпечення органічного зв'язку освіти з національною історією, культурою, традиціями);

- міжнародної інтеграції (забезпечення інтеграції системи вищої освіти України у європейський простір вищої освіти, за умови збереження і розвитку досягнень прогресивних традицій національної наукової школи);

- незалежності від втручання будь-яких політичних партій,

громадських та релігійних організацій (забезпечується вимогою Конституції України про недопустимість втручання в освітній процес закладу вищої освіти політичних партій, громадських і релігійних організацій).

4. Освітній процес організовується з урахуванням наявного науково потенціалу, матеріально-технічної і методичної бази ННЦ «ІЗ НААН», з урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій навчання та орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань, академічної та професійної мобільності, швидкої адаптації до змін і розвитку в соціально-культурній сфері, в галузях техніки, технологій, системах управління та організації праці в умовах ринкової економіки.

5. Основними завданнями освітнього процесу є:

- провадження на високому рівні освітньої діяльності, яка забезпечує здобуття особами вищої освіти відповідного ступеня за обраними спеціальностями;
- провадження освітньої діяльності на основі індивідуальних навчальних планів і програм, які відповідають запиту держави, громади та галузей економіки країни;
- залучення роботодавців до участі в підготовці та реалізації навчальних планів, спеціальностей та переорієнтація навчальних планів на збільшення частки практичної компоненти;
- інтеграція Інституту з навчальними закладами різних типів, науковими установами та підприємствами, зокрема, шляхом створення навчально-науково-виробничих комплексів, технопарків у сфері сталого природокористування та якості життя;
- забезпечення вільного багатоканального доступу до світових освітніх та наукових ресурсів через мережу Інтернет в приміщеннях Інституту;
- забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності;
- створення необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів;
- збереження та примноження моральних, культурних, патріотичних, наукових цінностей і досягнень суспільства;
- поширення знань серед населення, підвищення освітнього і культурного рівня громадян;
- створення умов для здобуття якісної освіти інвалідами, дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування;
- активне залучення до освітнього процесу і науково-дослідницької роботи вчених Національної академії аграрних наук України, Національної

академії наук України та галузевих академій, виробничників, провідних фахівців організацій та установ.

6. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджується директором ННЦ «ІЗ НААН».

Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми:

- здобути теоретичні уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей;
- розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності;
- оволодіти методологією наукової діяльності;
- провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення;
- захистити дисертацію.

Освітньо-наукова програма та навчальний план складаються з освітньої та наукової складових.

7. Структурно-логічна схема підготовки доктора філософії - це наукове і методичне обґрунтування процесу реалізації освітньо-наукової програми підготовки та основа, для створення навчального та робочого навчального планів.

8. Навчальний план - це основний нормативний документ, що визначає перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення на стадії підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в ННЦ «ІЗ НААН».

Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії повинен містити інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (30 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі - ЄКТС), послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Навчальний план розробляється на підставі освітньо-наукової програми за кожною спеціальністю на весь нормативний термін навчання, до складу яких входять директор, заступник, завідувачі відділів та завідувач аспірантури. Навчальний план за заочною формою навчання містить перелік дисциплін, аналогічний навчальному плану за денною формою навчання, має меншу тривалість аудиторних занять, за рахунок збільшення кількості часу на самостійну роботу.

9. Засвоєння аспірантами навчальних дисциплін може відбуватися на базі ННЦ «ІЗ НААН», а також в рамках реалізації права на академічну мобільність (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 № 579) - на базі інших наукових установ та вітчизняних закладів вищої освіти та закладів освіти за кордоном.

10. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспіранта є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану аспіранта, який погоджується з науковим керівником та затверджується директором протягом двох місяців з дня зарахування аспіранта на навчання.

11. Навчальні дисципліни за вибором здобувача ступеня доктора філософії включають до індивідуального навчального плану. їх вибір здобувач ступеня доктора філософії здійснює з урахуванням власних потреб та уподобань щодо майбутньої наукової діяльності.

12. Аспірант має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням із науковим керівником.

13. Усі аспіранти незалежно від форми навчання відвідують аудиторні заняття і проходять усі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним планом аспіранта та освітньо-науковою програмою аспірантури.

14. Аспірант проводить наукові дослідження згідно з індивідуальним планом роботи, в якому визначає зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі.

15. Індивідуальний навчальний план аспіранта повинен містити перелік дисциплін за вибором аспіранта в обсязі, що становить не менше 25 відсотків від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для цього рівня вищої освіти. При цьому аспірант має право вибирати навчальні дисципліни, які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником. Оригінал плану повинен знаходитись у відділі аспірантури/докторантури у аспіранта.

16. Аспірант, який виїжджає на навчання до іншого наукового центру або закладу вищої освіти (у тому числі за кордон), видається довідка про навчальні досягнення.

17. У разі часткового невиконання семестрового навчального плану, аспірант може перенести його виконання, за погодженням з відділом аспірантури на інший період часу, що не перевищує термін навчання.

18. Реалізація індивідуального навчального плану аспіранта здійснюється у період часу, що не перевищує термін навчання. У разі переривання навчання нормативний термін навчання може відрізнятись від терміну, зазначеного у індивідуальному навчальному плані.

19. Відповідальним за виконання індивідуального навчального плану є аспірант. Відповідальним за набуття результатів навчання (компетентностей), якими повинен оволодіти аспірант, є науковий керівник.

20. Контроль за виконанням індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти доктора філософії здійснює науковий керівник та відділ аспірантури і докторантури.

21. Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання аспірантом і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

Невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення Вченою радою Інституту рішення про відрахування аспіранта з аспірантури.

22. Освітньо-наукова програма аспіранта має включати не менше чотирьох складових, відповідно до Національної рамки кваліфікацій, що передбачають набуття аспірантом таких компетентностей:

- здобуття глибинних знань із спеціальності, за якою аспірант проводить дослідження, зокрема, засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку;

- набуття універсальних навичок дослідника, зокрема, усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та складання пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності;

- оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору;

- здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іноземних наукових текстів з відповідної спеціальності.

23. Аспірант, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема, англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право:

- на зарахування відповідних кредитів ЄКТС, передбачених освітньо - науковою програмою аспірантури;

- на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

24. Аспіранти зобов'язані виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України «Про вищу освіту». З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень аспіранти зобов'язані:

- дотримуватись принципів академічної доброчесності, морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі, встановлених науковою установою;

- виконувати індивідуальний план наукової роботи, систематично звітувати про хід його виконання на засіданні Методичної комісії із затвердженням на Вченій раді ННЦ «ІЗ НААН»;

- подати до Спеціалізованої вченої ради свої наукові досягнення у вигляді дисертації.

25. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми є підготовка та публікація наукових статей.

Підготовка в аспірантурі завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

26. Загальне керівництво і контроль всіх аспектів реалізації освітньо-наукової програми на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти в ННЦ «ІЗ НААН» здійснюється дирпроектноіктором установи (*гарант освітньої програми*).

27. Склад проектної групи, відповідальної за започаткування освітньої діяльності на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти за освітньо-науковою програмою, призначається наказом директора ННЦ «ІЗ НААН».

28. Керівником проектної групи призначається один з її членів, який має науковий ступінь і стаж наукової роботи не менш як десять років для освітньо-наукового ступеня доктора філософії.

29. Група забезпечення спеціальності - група наукових працівників, для яких наукова установа є основним місцем роботи і які відповідають за виконання освітніх програм за спеціальністю на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти, особисто беруть участь в лекційному процесі і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами.

30. На групу забезпечення спеціальності, відповідальну за підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, покладається виконання таких основних завдань:

- формування та розробка освітньо-наукової програми, затвердження навчального плану, напрямів наукових досліджень, визначення змісту блоку дисциплін вибіркової частини;
- аналіз якості забезпечення освітньо-наукової програми навчальною літературою та навчально-методичними матеріалами;
- контроль якості підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за відповідною освітньо-науковою програмою в цілому;
- проведення експертної оцінки й уточнення тематики дисертаційних робіт, здійснення координації й контролю діяльності наукових керівників дисертаційних робіт;
- консультування науково-педагогічних працівників з питань виконання освітньо-наукової програми;
- консультування здобувачів щодо вибірових навчальних дисциплін освітньо-наукової програми;
- контроль організації та проведення звітів аспірантів;
- спрямування і контроль організації самостійної роботи;
- сприяння популяризації та апробації результатів наукових досліджень здобувачів (участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей тощо) в Україні та за кордоном.

31. Члени проектної групи забезпечення спеціальності в ННЦ «ІЗ НААН», відповідальні за підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії мають право:

- вносити пропозиції щодо оновлення змісту чинних освітньо-наукових програм з урахуванням інноваційних технологій, вітчизняних та світових досягнень у галузях освіти і науки;
- вибірково відвідувати заняття аспірантів згідно з навчальним планом відповідної освітньо-наукової програми;
- брати участь у засіданнях Вченої ради ННЦ «ІЗ НААН» та Науково-методичних рад при розгляді відповідних питань;
- вносити пропозиції щодо заохочення аспірантів.

ННЦ «ІЗ НААН» в цілому сприяє популяризації та апробації результатів наукових досліджень аспірантів (участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей тощо) в Україні та за кордоном.

5. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Форми організації освітнього процесу визначені Положенням про організацію освітнього процесу в ННЦ «ІЗ НААН».

Освітній процес підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в ННЦ «ІЗ НААН» здійснюється у таких формах:

навчальні заняття;

науковий семінар;

самостійна робота (поза аудиторна);

контрольні заходи, іспити.

1. **Види навчальних занять** – лекції і практичні заняття. *Лекція* – вид навчальних занять, призначених для викладання теоретичного матеріалу. Окрема лекція, як правило, є елементом курсу лекцій, що охоплює основний теоретичний матеріал однієї або декількох тем навчальної дисципліни, базується на новітніх наукових, теоретичних і практичних досягненнях та має прогностичний характер.

Лекції проводяться штатними працівникам ННЦ «ІЗ НААН», задіяним у виконанні освітньо-наукової програми в аспірантурі та запрошеними провідними науковцями й фахівцями з даної галузі.

Лекції проводять у відповідно обладнаних аудиторіях з використанням новітніх технологій подання матеріалу й організації роботи аспірантів на лекційному занятті. Лектор зобов'язаний подати до відділу аспірантури навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни. Лектор зобов'язаний дотримуватися робочої програми навчальної дисципліни щодо тем лекційних занять, але не обмежений в питаннях трактування навчального матеріалу, формах і засобах доведення його до аспірантів.

Практичне заняття – вид навчального заняття, під час якого викладач організовує докладний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння та навички їх практичного застосування і реалізує дидактичний принцип зв'язку теорії з практикою. Практичне заняття орієнтоване на вирішення наступних завдань: поглиблення, закріплення і конкретизацію знань, отриманих на лекціях і в процесі самостійної роботи; формування практичних умінь і навичок, необхідних в майбутній професійній діяльності; розвитку умінь спостерігати та пояснювати явища, що вивчаються; розвитку самостійності тощо.

Практичні заняття проводяться в аудиторіях або в наукових лабораторіях, обладнаних необхідними технічними засобами. Проведення практичного заняття базується на робочій програмі навчальної дисципліни щодо тем практичних занять, але не обмежений в питаннях трактування навчального матеріалу, формах і засобах доведення його до аспірантів.

Практичне заняття може передбачати дискусію на попередньо визначені теми, проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок аспірантів,

постановку загальної проблеми та її обговорення за участю аспірантів, розв'язування завдань з їх обговоренням.

2. Науковий семінар - колективне, публічне обговорення наукової інформації для формування компетенцій здобувачів в об'ємі нових знань та методів для оптимізації взаємодії з проектами і програмами, що забезпечує умови для розвитку мислення через дискусію. Керує науковим семінаром провідний вчений, який активно і плідно працює у відповідній галузі науки. Для організації семінару заздалегідь призначають доповідачів та опонентів. Науковий семінар проводиться з наданням матеріалів в доступі до початку семінару. Опоненти попередньо ознайомлюються з доповідями, вивчають літературу за темою доповіді і дають розгорнуту аргументовану оцінку при обговоренні.

У роботі наукових семінарів можуть брати участь здобувачі різних ступенів вищої освіти за різними спеціальностями, різних років навчання, які мають бажання поглибити опрацьований теоретичний матеріал, активізувати самостійність суджень, навчитись відстоювати власні думки, аргументувати їх на основі наукових фактів.

Метою наукового семінару є оволодіння фундаментальними знаннями, розвитку логічного мислення, формування переконання, оволодіння культурною толерантністю, активізація соціального становлення особистості майбутнього науковця.

3. Самостійна (поза аудиторна) робота аспіранта є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Самостійна робота – це навчальна та творча роботи, які виконуються у поза аудиторний (вільний від обов'язкових навчальних занять) час за завданням і методичним забезпеченням.

Обсяг самостійної роботи аспіранта з кожної навчальної дисципліни регламентує навчальний план і повинен становити орієнтовно 2/3 загального обсягу навчального часу аспіранта, відведеного для вивчення навчальної дисципліни, а її зміст визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та рекомендаціями викладача.

Основні види самостійної роботи аспіранта: опрацювання навчального матеріалу (за конспектом лекцій, навчально-методичною та науковою літературою), пошук інформації в бібліотеках, мережі Інтернет, використання баз даних інформаційно-пошукових та довідникових систем; підготовка до виконання практичних занять, опрацювання методичних рекомендацій; інші види самостійної роботи, спеціальні для конкретної навчальної дисципліни (наприклад, переклад та опрацювання іншомовних наукових видань).

Самостійну роботу аспірант може виконувати у бібліотеці, навчальних аудиторіях, наукових лабораторіях тощо. Виконання аспірантом самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця.

Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння аспірантом у процесі самостійної роботи, вноситься підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять.

4. **Контрольні заходи** визначають відповідність рівня набутих умінь, знань і навичок здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії вимогам нормативних документів у сфері вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування освітнього процесу.

Для організації проведення підсумкового контролю (іспитів) відділ аспірантури складає розклад занять та екзаменів за Наказом директора Інституту.

6. ПОРЯДОК ОБРАННЯ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН

1. Порядок забезпечення вибору навчальних дисциплін в межах освітньо-наукової програми та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС, здійснюється за безпосереднім вибором аспіранта вибіркового навчального плану.

2. Вибіркові дисципліни є обов'язковою складовою індивідуального навчального плану аспіранта.

3. Впродовж місяця після зарахування до аспірантури аспіранти, за погодженням з науковим керівником, вносять обрані дисципліни до вибіркової частини індивідуального навчального плану.

4. Відділ аспірантури узагальнює інформацію про вибір аспірантами навчальних дисциплін. Ця інформація є підставою для включення обраних дисциплін до навчального плану.

7. ОРГАНІЗУВАННЯ НАВЧАННЯ ЗА ІНДИВІДУАЛЬНИМ ГРАФІКОМ

1. Індивідуальний графік навчання аспіранта – це документ, який встановлює особливості реалізації індивідуального навчального плану аспіранта за освітньо-науковою програмою.

2. Індивідуальний графік навчання аспіранта встановлюється тільки для аспірантів очної форми навчання.

3. Аспірант, переведений на індивідуальний графік навчання, має право самостійно вивчати навчальні дисципліни, але зобов'язаний до термінів проведення заходів контролю виконати всі види робіт, що передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта.

4. Дозвіл на навчання за індивідуальним графіком навчання можуть отримати аспіранти: за станом здоров'я, що підтверджено висновком лікарської комісії; вагітним жінкам чи матерями дітей віком до 3-х років, що підтверджено відповідними документами; беруть участь у програмах міжнародної академічної мобільності, що підтверджено академічною довідкою або запрошенням організації чи установи, що приймає аспіранта; поєднують навчання в аспірантурі з роботою за спеціальністю або проходять стажування з метою подальшого працевлаштування, що підтверджено відповідними документами.

5. Аспірант, який має документально підтверджені підстави і виявив бажання навчатися за індивідуальним графіком навчання, за місяць до початку періоду реалізації індивідуального графіка навчання, подає у відділ аспірантури та докторантури заяву та індивідуальний графік навчання на погодження. Індивідуальний графік навчання аспіранта набуває чинності після його затвердження заступником директора з наукової роботи.

6. До кінця терміну реалізації індивідуального графіка навчання за аспірантом зберігається право на отримання стипендії, якщо на момент оформлення індивідуального графіка навчання вона була призначена.

7. За виконання індивідуального графіка відповідальність несе аспірант.

8. КОНТРОЛЬ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Оцінювання результатів навчання аспірантів є складовою частиною навчального процесу. Його проводять з метою встановлення відповідності набутих аспірантами компетентностей вимогам нормативних документів щодо вищої освіти.

2. До початку підсумкового контролю відділ аспірантури та докторантури забезпечує формування бланків тестів та залікових відомостей з навчальних дисциплін третього (освітньо-наукового) рівня.

3. Результати вносяться до залікової відомості не пізніше другого робочого дня після закінчення підсумкового контролю з навчальної дисципліни та зберігаються у відділі аспірантури та докторантури.

4. Письмова відповідь аспіранта на завдання підсумкового контролю зберігається в архіві у відділі аспірантури та докторантури.

5. Після проведення екзаменаційного контролю викладач особисто подає один заповнений примірник екзаменаційної відомості у відділ аспірантури та докторантури впродовж двох робочих днів після дати екзаменаційного контролю.

6. Академічні досягнення аспіранта визначають за допомогою 100-бальної шкали оцінювання, згідно таблиці відповідності шкали оцінювання ECTS з національною системою оцінювання. Це забезпечує порівняння навчальних

досягнень аспірантів, що навчаються в різних вищих навчальних закладах, та їхнього академічного визнання.

7. Аспіранту, який із поважних причин (за медичними показаннями, сімейними обставинами, у зв'язку зі закордонним стажуванням тощо), підтверджених документально, не мав можливості виконати обов'язкові індивідуальні роботи, встановлюється індивідуальний графік їх виконання.

8. Аспірант, який без поважних, документально підтверджених підстав не склав підсумковий контроль з навчальних дисциплін, відраховується з аспірантури за невиконання індивідуального навчального плану.

9. Для навчальної дисципліни, з якої навчальним планом передбачено іспит, підсумкова оцінка складається з оцінки поточного контролю результатів навчання та оцінки результатів навчання при проведенні підсумкового контролю.

10. Для навчальної дисципліни, з якої передбачено залік, оцінка виставляється за результатами підсумкового контролю за 100-бальною шкалою оцінювання.

11. Аспірант, який захворів, зобов'язаний повідомити про це відділ аспірантури та докторантури не пізніше дня іспиту та після одужання надати медичну довідку встановленої форми.

12. Під час виконання завдань іспиту аспірант має право звернутися до викладача за роз'ясненням змісту завдання. Забороняється користуватися мобільними телефонами, планшетами тощо, обмінюватися інформацією у будь-якій формі або використовувати інші матеріали та засоби, крім дозволених викладачем.

13. Перед складанням іспиту з навчальної дисципліни, викладач проводить для аспірантів консультацію.

14. Іспит проводиться в межах одного робочого дня. Результати оцінювання викладач доводить до відома аспірантів.

15. Аспірант, який не погоджується з оцінкою іспиту, має право звернутися з письмовою апеляцією у відділ аспірантури та докторантури. Викладач з цієї навчальної дисципліни зобов'язаний розглянути апеляцію у присутності аспіранта та прийняти остаточне рішення.

16. Результат розгляду апеляції фіксується на письмовій роботі аспіранта і підтверджується підписами відповідних викладачів, які розглядали апеляцію.

17. Аспірант, який не погоджується з результатами заліку, має право на перездачу заліку з цієї навчальної дисципліни ще раз, за результатами якого приймається остаточне рішення.

18. За необхідності аспірантам видаються виклики-довідки на період підсумкового контролю.

9. ЛІКВІДАЦІЯ АКАДЕМІЧНИХ ЗАБОРГОВАНОСТЕЙ ТА АКАДЕМІЧНОЇ РІЗНИЦІ АСПІРАНТІВ

1. Завідувач аспірантури та докторантури формує комісію з ліквідації академічних заборгованостей та графік ліквідації заборгованостей. Склад комісій та графік ліквідації затверджує директор або заступник директора з наукової роботи ННЦ «ІЗ НААН».

2. Ліквідування академічної заборгованості з навчальної дисципліни аспіранти здійснюють у формі тестування за допомогою 100-бальної шкали оцінювання, як комплексну перевірку рівня знань та вмінь з конкретної дисципліни. За результатами проведення контрольного заходу комісія готує протокол, де фіксує дату проведення контрольного заходу та оцінку за відповіді.

3. У випадку отримання аспірантом від 0 до 59 балів комісія не атестує аспіранта та виставляє оцінку “незадовільно”.

4. У випадку отримання аспірантом від 60 до 100 балів комісія атестує аспіранта з виставленням у відомості відповідної кількості балів.

5. Аспірант, який отримав під час ліквідації академічної заборгованості на комісії оцінку “незадовільно”, відраховується за невиконання індивідуального начального плану.

6. За наявності документально підтверджених поважних підстав відсутності аспіранта на контрольних заходах може бути встановлений індивідуальний графік ліквідації академічних заборгованостей.

10. ВІДРАХУВАННЯ, ПОНОВЛЕННЯ, ПЕРЕВЕДЕННЯ ТА НАДАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ВІДПУСТКИ

1. Порядок переведення, відрахування та поновлення аспірантів, надання аспірантам академічної відпустки, а також зміни джерела фінансування та норми навчання регламентується відповідними нормативними документами у сфері освіти.

2. Підставами для відрахування здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії є:

- завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою;
- порушення строків виконання індивідуального навчального плану без поважних причин, передбачених законодавством;
- власне бажання;
- переведення до іншої наукової установи або закладу вищої освіти;
- порушення умов договору (контракту), укладеного між Інститутом та особою, яка навчається, або фізичною, (юридичною) особою, яка оплачує навчання;

- порушення вимог Статуту або Правил внутрішнього розпорядку Інституту;

- інші випадки, передбачені законодавством.

3. Здобувач вищої освіти доктора філософії має право на перерву у навчанні у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання освітньо-наукової програми (за станом здоров'я, сімейними обставинами тощо). Таким аспірантам надається академічна відпустка в установленому порядку.

4. Навчання чи стажування в освітніх і наукових установах (у тому числі іноземних держав) може бути підставою для перерви у навчанні, якщо інше не передбачено міжнародними актами чи договорами між закладами вищої освіти в частині реалізації права, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579).

Право на академічну мобільність може бути реалізоване на підставі міжнародних договорів, програм та проектів про співробітництво між ННУ «ІЗ НААН» та вітчизняною або іноземною науковою установою (вищим навчальним закладом), а також може бути реалізоване учасником освітнього процесу з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією ННЦ «ІЗ НААН», на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.

5. Перезарахування дисциплін (кредитів, результатів навчання) після стажування в рамках академічної мобільності відбувається у порядку встановленому Постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579 та Вченою радою ННЦ «ІЗ НААН», за поданням відділу аспірантури.

6. Аспіранту, який відрахований з аспірантури ННЦ «ІЗ НААН», видається академічна довідка. До академічної довідки вносяться відомості про зараховані навчальні дисципліни – обсяг у кредитах та оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС. Навчальні дисципліни, з яких аспірант одержав незадовільні оцінки, до академічної довідки не вносяться. Аспірантам, які вибули з першого курсу аспірантури ННЦ «ІЗ НААН», і не мають зарахованих навчальних дисциплін, видається академічна довідка з відповідним записом.

7. Поновлення осіб до складу аспірантів здійснюється наказом директора. Наказ про поновлення до складу аспірантів видається за умови відсутності академічної різниці або у разі її ліквідування. Перелік документів та терміни їхнього подання до відділу аспірантури та докторантури, а також терміни ліквідування академічної різниці встановлює відділ аспірантури та докторантури.

11. ПОРЯДОК НАДАННЯ ДОДАТКОВИХ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

1. Згідно Ліцензійних умов на провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня в ННЦ «ІЗ НААН», додаткову освітню послугу з оволодіння аспірантами загальнонауковими (філософськими)

та мовними компетентностями надає Національний університет біоресурсів і природокористування (НУБіП).

2. Аспіранти першого року навчання ННЦ «ІЗ НААН», здобувають мовні компетентності, достатні для представлення та обговорення своїх наукових результатів іноземною мовою в усній та письмовій формах, а також для повного розуміння іноземних наукових текстів зі спеціальності на кафедрі іноземної мови НУБіП, згідно навчального плану.

3. Аспіранти другого року навчання ННЦ «ІЗ НААН» оволодівають загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору на кафедрі філософії НУБіП, згідно навчального плану.

4. Щорічно між ННЦ «ІЗ НААН» та Національним університетом біоресурсів і природокористування (НУБіП) укладаються договори про надання додаткових освітніх послуг навчальним закладом з оволодіння аспірантами ННЦ «ІЗ НААН» загальнонауковими (філософськими) та мовними компетентностями, які підписуються керівниками та зберігаються у відділі аспірантури та докторантури.

5. Плата за надання додаткової освітньої послуги з оволодіння аспірантами загальнонауковими (філософськими) та мовними компетентностями щорічно погоджується залежно від зміни ставки погодинної оплати.

12. АТЕСТАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

1. Атестація - це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей до вимог стандартів вищої освіти.

2. Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється звітною Методичною комісією ННЦ «ІЗ НААН»

3. Після проходження атестації аспірант подає до відділу аспірантури атестаційний лист, протоколи засідання відділів, до яких прикріплені аспіранти для виконання дисертаційних досліджень та звіт.

4. Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

13. ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ПОЗА АСПІРАНТУРОЮ

1. Особи, які професійно проводять наукову, науково-технічну діяльність за основним місцем роботи в Інституті, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії в Інституті поза аспірантурою без переривання трудової діяльності. Такі особи прикріплюються строком до п'яти років за відповідною спеціальністю.

2. Для прикріплення здобувач подає на ім'я директора ННЦ «ІЗ НААН» заяву, список опублікованих наукових праць та витяг рішення Вченої ради Інституту про прикріплення здобувача і призначення наукового керівника.

3. Директор ННЦ «ІЗ НААН» на підставі письмового висновку передбачуваного наукового керівника та висновку відповідного відділу підписує наказ про прикріплення здобувача і призначення наукового керівника.

4. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою в ННЦ «ІЗ НААН» передбачає повне та успішне виконання відповідної освітньо-наукової програми та навчального плану аспірантури згідно із затвердженим індивідуальним планом.

5. Здобувачі щорічно звітують на засіданні звітної Методичної комісії. Звіти затверджуються Вченою радою та Наказом директора ННЦ «ІЗ НААН».

6. Здобувачі, які не виконують відповідної освітньо-наукової програми та навчального плану аспірантури без поважних причин, на підставі рішення Методичної комісії та Вченої ради ННЦ «ІЗ НААН» підлягають відрахуванню.

7. Навчання осіб, які працюють в ННЦ «ІЗ НААН» (основне місце роботи), на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти, а також наукове керівництво навчання таких осіб здійснюється за рахунок коштів Інституту.

8. У разі звільнення з Інституту особа втрачає право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою та має право продовжити свою підготовку в іншій науковій установі.